

7. Методика експертної грошової оцінки земельних ділянок», затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 11.10.2002 р. – №1531. <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1531-2002-п>.

8. Методичні основи грошової оцінки земель в Україні: наук. вид. / [Дехтяренко В.Ф., Лихогруд М.Г., Манцевич Ю.М., Палеха Ю.М.] – К.: Профі, 2002. – 256 с.

9. Танклевська Н.С. Купівля-продаж землі як фактор розвитку аграрного виробництва / С.В. Рибалко, Н.С. Танклевська // Економіка АПК. – 2009. – № 12 (182). – С. 34–36.

10. Чупіс А. В. Розвиток земельного іпотечного кредитування в аграрній сфері: монографія / А. В. Чупіс, М. М. Геєнко. – Суми: Довкілля, 2010. – 220 с.

В статье исследованы методы определения экспертной денежной оценки предметов ипотеки при кредитовании в аграрном секторе экономики на основе модели «Украинский лан» и новосозданной методики «Земельная рента», приобретающие практического применения при оценке предприятий как целостного имущественного комплекса.

Експертний, метод, денежная оценка, предмет, ипотека, кредитование, аграрный сектор, экономика.

This article explores methods for determining expert money estimation mortgaged in lending to the agricultural sector based on the model "Ukrainian lan" and the newly established methods "Land rent", which have practical application in evaluating companies as an integral property complex.

Expert method, monetary valuation, subject, mortgages, loans, agriculture sector, economics.

УДК: 338.4

НАПРЯМИ ЗМІЦНЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ФУНКЦІОНУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

***Н.М. Голович, аспірант
ДВНЗ "Херсонський державний аграрний університет"***

Встановлено ключові напрями зміцнення економічної безпеки сільськогосподарських підприємств. Визначено ендогенні та екзогенні чинники, які впливають на економічну безпеку сільськогосподарських підприємств. Розроблено механізм впливу міжнародної економічної інтеграції на економічну безпеку сільськогосподарських підприємств країни.

Економічна безпека, сільське господарство, економічна безпека сільськогосподарських підприємств, міжнародна економічна інтеграція, євроінтеграція, фінансування.

© Н.М. Голович, 2014

Економічна система України потребує докорінних трансформацій, направлених на підвищення її ефективності. Особливої уваги за сучасних умов потребують саме сільськогосподарські підприємства, які через специфіку діяльності є найбільше незахищеними. Негативний досвід світової економічної кризи засвідчив низький рівень економічної безпеки сільськогосподарських підприємств, що відобразилось на ефективності функціонування всього агропромислового комплексу України. Тому питання формування домінантів зміцнення рівня економічної безпеки сільськогосподарських підприємств є актуальним.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню питання економічної безпеки присвячені наукові праці вітчизняних та закордонних вчених, серед яких І.Ф. Зінько, Г.В. Козаченко, Н. Назаренко, О.М. Нижник, Б.Й. Пасхавер, О.В. Шабінський, Н.Я. Ляшенко, В.Г. Балашов, С.Я. Лебедев, проте потребує уваги виявлення домінантів зміцнення економічної безпеки сільськогосподарських підприємств.

Мета дослідження – виявлення напрямів зміцнення економічної безпеки сільськогосподарських підприємств.

Виклад основного матеріалу. Розвиток ринкового механізму господарювання сільськогосподарських підприємств викликав необхідність пошуку новітніх методів, механізмів та напрямів забезпечення економічної безпеки функціонування підприємств. Особливості аграрного виробництва та специфіка ведення бізнесу в Україні сформували певний перелік чинників, що мають суттєвий вплив на економічну безпеку сільськогосподарських підприємств, які за структурою виникнення доцільно поділити на екзогенні і ендогенні. Зовнішні стосовно підприємства, на які воно не може впливати або цей вплив може бути незначним. Серед екзогенних факторів варто назвати політичну ситуацію, фіскальну політику, стратегічний орієнтир держави, кризові коливання світової економіки, міжнародну економічну інтеграцію, законодавче забезпечення, ціновий диспаритет, державне регулювання, тінізацію економіки, неконтрольовану приватизацію, сезонність виробництва та інші. До внутрішніх факторів відносяться ті, що безпосередньо залежать від форм, методів та організації роботи на самому підприємстві, до них відносять потенціал підприємства, конкурентоздатність, форму власності, досвід, кваліфікація керівництва й персоналу, співвідношення власного і залученого капіталів, вид діяльності підприємства, інноваційну та маркетингову діяльність, організацію виробництва, репутацію підприємства та інші. Акцентуємо увагу, що даний поділ є умовним, оскільки існує дуже високий кореляційний зв'язок між даними групами.

Головним напрямом зміцнення економічної безпеки варто виокремити забезпечення належного рівня фінансування його виробничо-господарської діяльності, шляхом покращення репутації фірми, оптимізації структури та розширення асортименту та використання альтернативних джерел фінансування завдяки аграрним розпискам, лізингу, венчурному інвестуванню, виходу на IPO тощо. Крім того формування надійного фінансового базису сприяє підвищенню економічної безпеки та створює передумови для ефек-

тивного функціонування сільськогосподарського підприємства. Тому формування структури фінансування необхідно проводити детальний аналіз ефективності залучення всіх можливих джерел та віддавати перевагу найбільш оптимальним, враховуючи забезпечення високого рівня фінансової автономії.

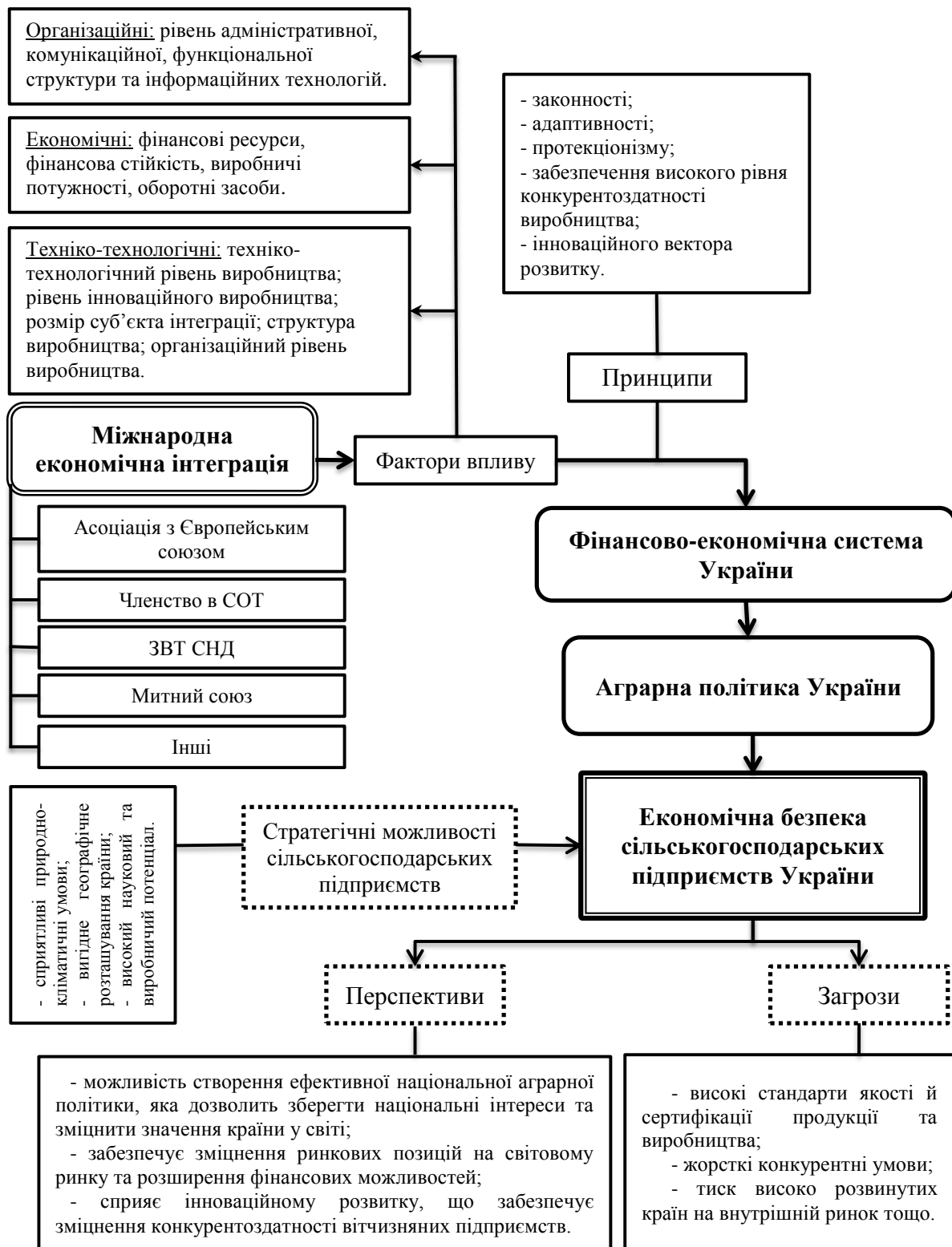
У контексті забезпечення економічної безпеки підприємства потребує уваги також і техніко-технологічного оснащення виробництва. Використання сучасної високоефективної техніки та технології, зорієнтованої на раціональне використання ресурсів, забезпечує оптимізацію виробництва, покращення якості продукції, зниження собівартості та покращення економічної безпеки сільськогосподарських підприємств.

Ключовим завданням у питанні зміцнення економічної безпеки сільськогосподарських підприємств є забезпечення високого рівня його конкурентоздатності. Ватро наголосити, що через активізацію міжнародної європейської інтеграції дане питання є надзвичайно актуальним. У зв'язку із переорієнтацією сільського господарства на європейські стандарти виробництва знижується рівень економічної безпеки господарюючих суб'єктів, оскільки пропонується продукція порівняно з іноземними аналогами значно поступається у якості, ціні, сервісному передпродажному обслуговуванні тощо. Для зміцнення рівня конкурентоздатності вітчизняних підприємств в контексті зміцнення їх економічної безпеки необхідно активізувати інноваційний вектор розвитку, забезпечити високий рівень державної підтримки аграрного сектора, адаптувати виробництво відповідно до європейських стандартів.

Зауважимо, що, міжнародна економічна інтеграція має важливе значення для економічної безпеки сільськогосподарських підприємств, яка полягає у впливі світових організацій, серед яких ЄС, СОТ, ЄС, ЗВТ СНД, через техніко-технологічні, організаційні та економічні фактори на фінансово-економічну систему країни, яка формує умови функціонування аграрного сектору країни, направлених на забезпечення високого рівня економічної безпеки сільськогосподарських підприємств (див. рисунок).

Серед організаційних факторів виокремлюють рівень адміністративної, комунікаційної, функціональної структури та інформаційних технологій. До економічних факторів доцільно віднести стан фінансових ресурсів, фінансової стійкості, виробничих потужностей, оборотних засобів. Серед техніко-технологічних факторів міжнародної інтеграції варто назвати техніко-технологічний рівень виробництва, рівень інноваційного виробництва, розмір суб'єкта інтеграції, структуру виробництва та організаційний рівень виробництва.

Вважаємо, що для забезпечення високого рівня економічної безпеки сільськогосподарських підприємств в країні, процес міжнародної інтеграції повинен відбуватися із дотриманням ключових принципів, а саме законності, адаптивності, протекціонізму, забезпечення високого рівня конкурентоздатності виробництва, інноваційного вектора розвитку, які дозволяють реалізувати стратегічні можливості сільськогосподарських підприємств: сприятливі природно-кліматичні умови та вигідне географічне розташування країни, високий науковий й виробничий потенціал.

Механізм впливу міжнародної економічної інтеграції на економічну безпеку сільськогосподарських підприємств України *

* Розроблено автором

Запровадження механізму впливу міжнародної економічної інтеграції на економічну безпеку сільськогосподарських підприємств України дозволить мінімізувати та нейтралізувати загрози, а також реалізувати перспективи

міжнародної інтеграції. Вважаємо, що ключовими загрозами економічної безпеки сільськогосподарських підприємств у процесі міжнародної інтеграції є: високі стандарти якості й сертифікації продукції та виробництва; жорсткі конкурентні умови; тиск високо розвинутих країн на внутрішній ринок тощо.

Натомість, важливими перспективами виступає: можливість створення ефективної національної аграрної політики, яка дозволить зберегти національні інтереси та зміцнити значення країни у світі; можливість зміцнення ринкових позицій на світовому ринку; розширення фінансових можливостей; сприяє зміцненню конкурентоздатності сільськогосподарських підприємств.

Крім того, не зважаючи на загрози та переваги міжнародної інтеграції для вітчизняної економіки та економічної безпеки сільськогосподарських підприємств, носієм яких є міжнародна співпраця, варто зауважити, що саме держава повинна визначати умови забезпечення сталого розвитку підприємств аграрного сектора економіки [1]. Тому докорінної зміни для покращення стану економічної безпеки сільськогосподарських підприємств потребує державна підтримка аграрного сектора. Вважаємо, що необхідно на законодавчому рівні визначити пріоритетним напрямом вітчизняної економіки стратегію розвитку сільського господарства, направленої на забезпечення економічної безпеки господарюючих суб'єктів, що базується перш за все на інноваційному векторі розвитку.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Таким чином, головними напрямками зміцнення економічної безпеки сільськогосподарських підприємств є моніторинг рівня економічної безпеки, активізація державної підтримки, зміцнення конкурентоздатності, забезпечення фінансової незалежності та стабільності, удосконалення процесу фінансування господарюючих суб'єктів, орієнтація на інноваційний розвиток галузі, врахування впливу міжнародної економічної інтеграції тощо.

Список літератури

1. Вдовенко О.С. Економічна сутність фінансової безпеки суб'єктів підприємництва в аграрній сфері економіки / О. С. Вдовенко // Економіка АПК . - 2014. - № 1. - С. 125-129.
2. Шабінський О.В. Розвиток аграрного ринку України в контексті забезпечення економічної безпеки підприємств агросектора / О. В. Шабінський // Вісник Харківського національного аграрного університету ім. В. В. Докучаєва. Сер. : Економічні науки . - 2013. - № 7. - С. 198-205.
3. Фонотов А.Г. Теоретико-методологические подходы к разработке инновационной политики. – М.: РЭНС, 1992.

Определено ключевые направления укрепления экономической безопасности сельскохозяйственных предприятий. Определены эндогенные и экзогенные факторы, которые влияют на экономическую безопасность сельскохозяйственных предприятий. Разработан механизм влияния международной экономической интеграции на экономическую безопасность сельскохозяйственных предприятий страны.

Экономическая безопасность, сельское хозяйство, экономическая безопасность сельскохозяйственных предприятий, международная экономическая интеграция, евроинтеграция, финансирование.

Determined the key directions strengthening the economic security of agricultural enterprises. Are determined endogenous and exogenous factors that affect the economic security of agricultural enterprises. The mechanism of the impact of international economic integration on the economic security of agricultural enterprises.

Economic security, agriculture, economic security of agricultural enterprises, international economic integration, European integration, financing.

УДК 336.77:332.2](477)

ІПОТЕЧНЕ КРЕДИТУВАННЯ АГРАРНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Б. М. Гнатківський, кандидат економічних наук*
Львівський національний університет імені Івана Франка

Розглянуто сучасні тенденції розвитку аграрної іпотеки в Україні. Проаналізовано причини, що гальмують розвиток іпотечних відносин в аграрному секторі. Наведено рекомендації щодо організації Державного земельного (іпотечного) банку як основного суб'єкта іпотечного кредитування під заставу землі. Запропоновано шляхи вдосконалення іпотечного кредитування аграрного сектору з врахуванням міжнародного досвіду.

Аграрна іпотека, ринок землі, іпотечне кредитування, Державний земельний (іпотечний) банк, купівля-продаж земель сільськогосподарського призначення.

У світовій практиці іпотека є важливим чинником збільшення інвестицій в економіку багатьох країн, що розвиваються, та забезпечення їх швидкого зростання. Сектор нерухомості, особливо землі, має в Україні великий інвестиційний потенціал, завдяки чому іпотечне кредитування є надзвичайно перспективним у фінансовому стимулюванні національного виробництва. Земля є надійним об'єктом іпотеки, оскільки при її раціональному використанні вона з часом не зношується, як інші об'єкти нерухомості, а навпаки – її вартість постійно зростає. Однак фінансова криза в аграрному секторі економіки України призвела до значного зносу матеріально-технічної бази галузі. Для впровадження інноваційних

* © Б.М. Гнатківський, 2014